

بازار جهانی دارو و چالش‌های آینده

۲۰۰۷ (که براساس تجویز داروهای نیازمند به نسخه ارزشیابی می‌گردد) حدود $6/4$ درصد بوده که براساس اطلاعات جمع‌آوری شده رقمی بالغ بر 712 میلیارد دلار می‌گردد. میزان رشد فروش دارو طی این پنج سال ($2007 - 2003$)، در حدود 178 میلیارد دلار بوده است. بازار دارویی آمریکا با ارزش $286/5$ میلیارد دلار کماکان بزرگ‌ترین بازار دارویی دنیا بوده که طی سال 2007 از رشد معادل $25/5$ درصد بهره‌مند شده است. این درصد پایین‌ترین رقم رشد مصرف طی سال‌های $2007 - 2003$ گزارش شده است. بازار آمریکای جنوبی طی سال 2007 با $11/6$ درصد افزایش حدود $42/4$ میلیارد ارزش داشته است که $15/7$ میلیارد

بازار جهانی دارو پس از چند سال تجربه رشد ثابت و بالا که از سال 2003 شروع شده بوده، در سال 2007 مجدداً با روند رشد کند رو به کاهشی مواجه شد. طی سال‌های مورد نظر بیشترین میزان رشد بازار جهانی دارو به سال 2006 تعلق دارد. تعداد قابل توجه اقلام دارویی جدید عرضه شده به بازار مصرف، کاهش قیمت‌ها با توجه به ورود رقبای ژنریک داروهای پرفروش (که موجب دسترسی بیش‌تر بیماران به داروهای حیاتی و مهم گردید) و نیز دسترسی بیشتر کشورهای فقیر به داروهای مختلف از جمله علل رشد روزافزون بازار جهانی دارو طی سال‌های 2003 الی 2007 شناخته می‌شوند. رشد بازار جهانی دارو در سال

میلیارد دلار برای آسیا، آفریقا و استرالیا و بالاخره ۹۹ - ۸۹ میلیارد دلار برای ژاپن خواهد بود. ارزش کل بازار جهانی دارو در سال مذکور حدود ۹۲۰ - ۸۹۰ میلیارد دلار ارزیابی شده است. دستیابی به ارقام فوق مستلزم عرضه هرچه بیشتر داروهای جدید و نیز دستیابی هرچه بیشتر مردم در کشورهای مختلف به داروهای مورد نیاز خود است. در زمینه عرضه داروهای جدید چشم‌انداز موجود چندان امیدوار کننده نیست. طی سال‌های دهه نود، سالانه حداقل ۴۰ داروی جدید به بازار مصرف ارایه شده و بیشترین تعداد داروی معروف شده به بازار ۴۹ عدد است که به سال ۱۹۹۷ مربوط می‌شود ولی این روند از سال ۲۰۰۷ سیر نزولی داشته به طوری که در سال ۲۰۰۷ تنها ۲۴ داروی جدید به بازار وارد شده و انتظار می‌رود تا پایان سال ۲۰۰۸ نیز حداقل ۲۹ داروی جدید به بازار عرضه گردد. گرچه قیمت‌های بالاتر دارو در کشورهای پیشرفته موجب سهم بیشتر آن‌ها از بازار جهانی دارو شده است، دسترسی کمتر بیماران و مصرف‌کننده‌ها به داروهای مورد نیاز در سایر نقاط دنیا موجب رشد کمتر این بازارها و چالش دوم بازار جهانی دارو محسوب می‌شود. سهم بازارهای آمریکایی شمالی، اروپا، کشورهای موسوم به Pharmagine (شامل چین، هند، برزیل، روسیه، مکزیک، ترکیه و کره جنوبی)، ژاپن و بقیه بازارهای دنیا در سال ۲۰۱۱ به ترتیب ۴۶، ۴۰، ۱۶، ۱۰ و ۵ درصد از کل بازار جهانی دارو خواهد بود. از ۴۶ درصد سهم اروپا، ۱۷ درصد متعلق به پنج کشور آلمان، انگلستان، فرانسه، ایتالیا و اسپانیا ارزیابی می‌شود. این ارقام از توزیع ناهمگون و

دلار آن با رقم ۹/۷ رشد به برزیل و ۱۱/۱ میلیارد دلار آن بارشد ۷/۵ درصد به مکزیک تعلق داشته است. بازار دارویی آسیا در سال ۲۰۰۷ بدون منظور کردن ژاپن و با افزودن دو کشور استرالیا و نیوزیلند با حدود ۱۳/۳ درصد افزایش رقمی معادل ۱۱ درصد کل بازار جهانی دارو را شامل می‌شود. بیشترین رقم رشد در کشورهای آسیایی به ترتیب به چین با ۲۵/۷ درصد، کره با ۱۷/۷ درصد و هند با ۱۳ درصد تعلق دارد. رشد بازار دارویی ژاپن در سال ۲۰۰۷ حدود ۳/۶ درصد بوده که طی ۶ سال اخیر بالاترین نرخ رشد را نشان می‌دهد و به ارزشی معادل ۶۵/۲ میلیارد دلار می‌رسد. در اروپا عمدۀ بازار به ۵ کشور فرانسه، آلمان، انگلستان، ایتالیا و اسپانیا تعلق دارد که طی سال ۲۰۰۷ با رشدی معادل ۴/۸ درصد همراه بوده و حدود ۱۴۰ میلیارد دلار برآورده می‌شود. بقیه کشورهای اروپایی با رشد معادل ۱۰/۹ درصد در سال ۲۰۰۷ بازار دارویی معادل ۸۱/۶ میلیارد دلار داشته‌اند که بالاترین رقم رشد به ترتیب به روسیه با ۲۰/۲ درصد و ترکیه با ۱۷/۲ درصد تعلق داشته است. شرکت‌های داروسازی بزرگ به منظور بازگشت به دوران طلایی پنج ساله ۲۰۰۷ - ۲۰۰۳، اقدامات و تلاش فراوانی آغاز کرده‌اند تا بتوانند صنایع داروسازی و بازارهای جهانی دارو را طی دوره پنج ساله ۲۰۱۲ - ۲۰۰۸، مجدداً به دوران طلایی خود باز گردانند. براساس مطالعات انجام شده ارزش بازارهای جهانی دارو با روند رشد متوسط ۸ - ۵ درصد تا سال ۲۰۱۲ به ارقام ۳۵۰ - ۳۸۰ میلیارد دلار برای آمریکایی شمالی، ۶۲ - ۵۲ میلیارد دلار برای آمریکای لاتین، ۲۷۸ - ۲۴۸

عالقمند به ورود قویتر و سهم خواهی بیشتر از چنین بازارهای رو به رشدی هستند، از طرف دیگر در این گونه بازارها با موانعی نیز روبرو می‌باشند. مهم‌ترین این مشکلات حفظ Pantent داروهای جدید است که حداقل دو کشور بربزیل و چین نشان داده‌اند، چنان‌به‌این‌امر پاییند نیستند. خط مشی‌های قیمت‌گذاری داروها نیز در کشورهایی از قبیل چین، هند و بربزیل به شدت چالش برانگیز و در موقعی برای شرکت‌های بزرگ داروسازی غیر قابل قبول هستند. با وجود این، مشکلات بازار موسوم به Pharmerring برای شرکت‌های داروسازی هدفی غیر قابل چشم پوشی است. این بازار با رشد سریع جمعیتی و نیاز دارویی تا سال ۲۰۲۰ پتانسیلی معادل ۵۰ درصد کل بازار دارویی دنیا، ارزشی بالغ بر ۴۰۰ میلیارد دلار خواهد داشت.

آیا می‌توان از چنین بازار بزرگی چشم‌پوشی کرد؟

دکتر بهنام اسماعیلی

عدم دسترسی بخش عمده‌ای از بیماران به درمان و داروهای مناسب حکایت دارد. به جرات می‌توان گفت گسترش تولید داروهای ژنریک و ارزان قیمت عمدت‌ترین راه برای تامین دارو در مناطق محروم و در حال رشد است که موجب رفع مشکل گفته شده می‌گردد.

از طرف دیگر، در زمینه تولید محصولات جدید دارویی شرکت‌های داروسازی بزرگ هرساله سرمایه‌گذاری‌های قابل توجهی انجام می‌دهند. روندی که سالانه رشدی معادل ۱۲ درصد را نشان می‌دهد ولی با توجه به تعداد اقلام مورد مطالعه در مراحل پیش‌بالینی و نیز مراحل اولیه مطالعات بالینی به نظر می‌رسد از سال ۲۰۱۲ اوج جدید عرضه داروهای جدید اتفاق بیفتند. مدیران صنایع داروسازی امیدوارند که در این سال بتوانند رکورد ۴۹ محصول جدید ارایه شده در سال ۱۹۹۷ را شکسته و داروهای بیشتری ثبت و در بازار به فروش برسانند.

این شرکت‌ها امیدوارند که علاوه بر بازارهایی از قبیل آمریکا، اروپا و ژاپن، داروهای گران‌قیمت و جدید خود را در سایر بازارها نیز به فروش برسانند. امری که تا حدودی امکان‌پذیر به نظر می‌رسد. به‌طور مثال، تا سال ۲۰۱۱ میزان سرمایه‌گذاری دولت چین در بخش بهداشت عمومی که شامل تامین دارو نیز می‌شود، حداقل ۲ برابر خواهد شد. این درصد در هند حداقل ۷۵ درصد برآورده می‌شود. میزان سرمایه‌گذاری این دو کشور در زمینه بهداشت و دارو تا سال ۲۰۱۱ به رقم ۲۱۱ میلیارد دلار خواهد رسید.

گرچه شرکت‌های داروسازی بزرگ به شدت

